

**ДО Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ЖЕЛЯЗКОВА
ЗАМ.-КМЕТ ПО „ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И
МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ“**

**ДО Г-ЖА ДАНИЕЛА УГРЕНОВА
ДИРЕКЦИЯ „ОБРАЗОВАНИЕ“**

СТАНОВИЩЕ

От: Иво Събев **Адрес:** гр. София,
Тел. **Ел. поща:**

ОТНОСНО: *Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за прием на ученици в първи клас в общинските училища на територията на Столична община.*

**УВАЖАЕМА Г-ЖО ЖЕЛЯЗКОВА,
УВАЖАЕМА Г-ЖО УГРЕНОВА,**

Обръщам се към Вас като гражданин, който **от 2021 г. насам следи детайлно и анализира процесите** по прием в първи клас в София. Като създател на информационен портал, чиято цел е да разяснява на родителите спецификите на нормативната уредба, имам преки наблюдения върху проблемите, с които семействата се сблъскват ежегодно.

На база на този опит, изразявам сериозните си притеснения относно предложението **§3 В чл.6 да се създаде нова ал.5 и свързания с него §5** - родителите да бъдат ограничени до избор на **само един адрес** (постоянен или настоящ) при кандидатстване. Считам, че тази мярка, предложена два месеца преди кампанията, ще създаде хаос и ще доведе до ощетяване на добросъвестни родители поради следните причини:

1. Нарушаване на принципа за правна сигурност и предвидимост

Внасянето на корекции в правилата "в последния момент" създава несигурност и чувство за непредвидимост на средата. Откакто е създадена платформата ми получавам постоянно съобщения от родители с въпроси, които са притеснени и неинформирани относно приема в първи клас. Наблюдавам родители, които се бъркат с наредбата за прием в детските градини и ясли относно адресите и допълнителните критерии. Някои от тях смятат, че се гледа техният адрес. Други са го сменили преди години, защото са се преместили на друго място, но са „забравили“ да сменят адреса на детето си, защото не се сменя автоматично.

Сегашното предложение за промяна в „12 без 5“ ще създаде още по-големи неразбирания и заблуди у родителите.

2. Блокиране на права при промяна на обстоятелствата

Текстът на новата ал. 5 гласи: „*Промяна на адреса може да се прави до първото класиране... Избраният адрес, с който детето участва на първото класиране се запазва за всички останали класирания*“. Това условие е абсурдно от гледна точка на житейската логика и динамиката на градската среда. То на практика **лишава от право на кандидатстване** семействата, които:

- Се преместят да живеят в София през летните месеци (юни-август);

- Сменят квартирата или жилището си след датата на първо класиране;
- Са пропуснали първото класиране по обективни причини.

Според предложения текст, ако семейство се премести в нов прилежащ район през юни, то няма да може да актуализира кандидатурата си за второ или трето класиране с новия си адрес, защото системата го е „заклучила“ към стария. Това превръща промяната на адрес постоянен или настоящ във фикция и административно обвързва децата към прилежащи райони, в които вече не живеят, нарушавайки принципа за близост до училището. А хората, които се местят в София след първото класиране или са го изпуснали, изобщо губят възможността да кандидатстват през системата. Те ще са принудени няколко дни преди 15 септември да обикалят училищата за свободни места.

3. Противоречие с Наредба № 10 от 2016 г. на МОН

Предложеното изменение влиза в противоречие с чл. 43 от *Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование* на МОН. Националната наредба дефинира водещия критерий за близост и разпределението в групи въз основа на **фактическото наличие** на постоянен или настоящ адрес в прилежащия район. Наредба № 10 дава право на детето да попада в най-благоприятната група за всяко училище, за което има съответния адрес (постоянен за едно, настоящ за друго). Общинската наредба няма правното основание да отнема това право, като принуждава родителя да се "откаже" от единия си адрес за целите на класирането. Това е недопустимо стесняване на правата, гарантирани от гържавния образователен стандарт.

4. Системен проблем с недостига на места и липса на алтернатива

Публична тайна е, че в определени райони на София общинските училища нямат физическия капацитет да приемат всички деца, дори те да попадат в първа група по постоянен адрес. Досегашната система позволяваше на родителите да имат "резервен план" – чрез настоящ адрес в близост, към друго училище, което не е толкова натоварено. Ако бъдат задължени да изберат само един адрес (постоянния) и детето не бъде прието поради липса на места, то те губят правото да участват в класирането с другия си легитимен адрес (настоящия). Това на практика обрича децата на пълен отказ от класиране, въпреки че имат валидна регистрация за друго учебно заведение. Новата промяна отнема тази защитна мрежа на родителите, без Общината да е решила проблема с базата.

5. Неравнопоставеност на училищата

Привързването към един адрес би било справедливо единствено, ако качеството на образованието и материалната база във всички общински училища бяха на едно ниво. Реалността показва огромни диспропорции. Чрез ограничаването до един адрес, вие на практика „абонирате“ децата към училища с по-ниски резултати, отнемайки шанса на родителите да използват алтернативата на втория си адрес за по-добро образование.

6. Ограничаване на законни права

Българското законодателство дава право на гражданите да имат постоянен и настоящ адрес. И двата са легитимно основание за уседналост. Принуждаването на родителя да се откаже от ползването на единия адрес за сметка на другия е административно ограничение, което не кореспондира с житейската логика.

7. Нужда от контрол, а не от ограничения

Видимо от доклада целта на промяната е борба с фиктивните регистрации, но решението не следва да бъде ограничаване на правото на избор на коректните родители. Наредбата дава възможност за ползване на два адреса и това е право, което не бива да се отнема заради злоупотребите на някои граждани. Ефективното решение е **засилен контрол** от страна на районните администрации и ГРАО при самата регистрация и преди класиранията, а не налагане на рестрикции, които засягат всички деца.

С оглед на гореизложеното - настоявам да отпадне **§ 3 както и § 5**, които задължават родителите да избират само един адрес за целия процес на кандидатстване за предстоящата кампания.

Ако администрацията смята тази мярка за наложителна, настоявам тя **да НЕ се прилага за тазгодишния прием (2026 г.)**. Подобни промени, засягащи хиляди семейства, трябва да се правят само след **широко обществено обсъждане** с участието на родителски организации и експерти, и да влизат в сила с отлагателен срок – най-рано за **кампания 2027 г.** Само така ще се осигури необходимото време за информираност и адаптация на гражданите.

С уважение,

Дата: 18.02.2026 г.

Иво Събеv